

Chiropterologie

V.

Jak poznat naše netopýry

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdelávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Podle (upraveno):

Illustrated identification key
to the bats of Europe

By Christian Dietz
& Otto von Helversen

Electronic publication

Version 1.0

First released 15.12.2004

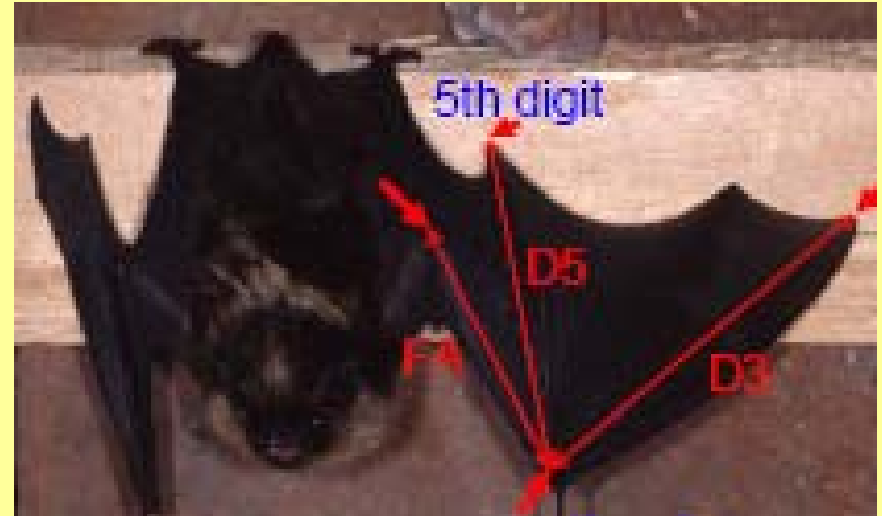
© Dietz & von Helversen

Základní morfometrické charakteristiky

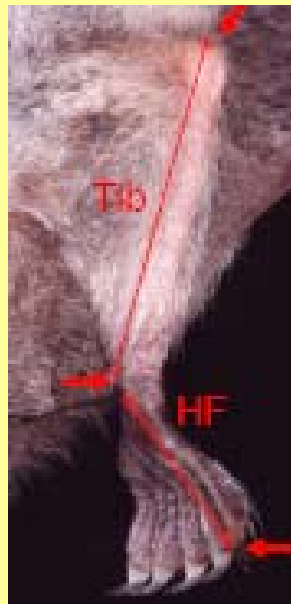
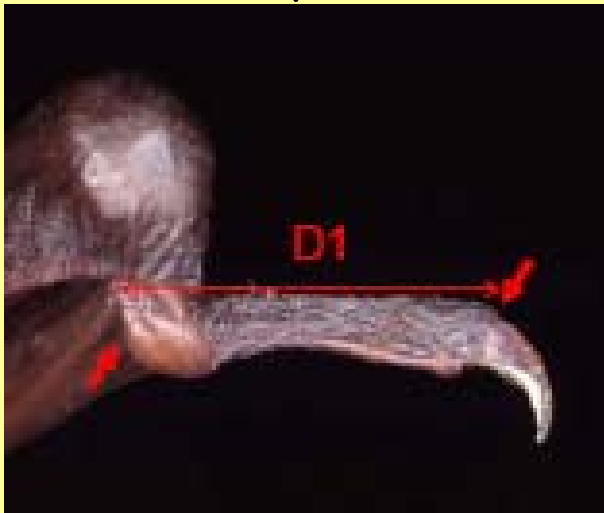
LA+FA - délka předloktí

D3, D5 = III., V. - délka 3. a 5. prstu

D1 - délka palce

P3.2, P3.3 - délka 2. a 3. článku 3. prstu

Tib - délka holeně

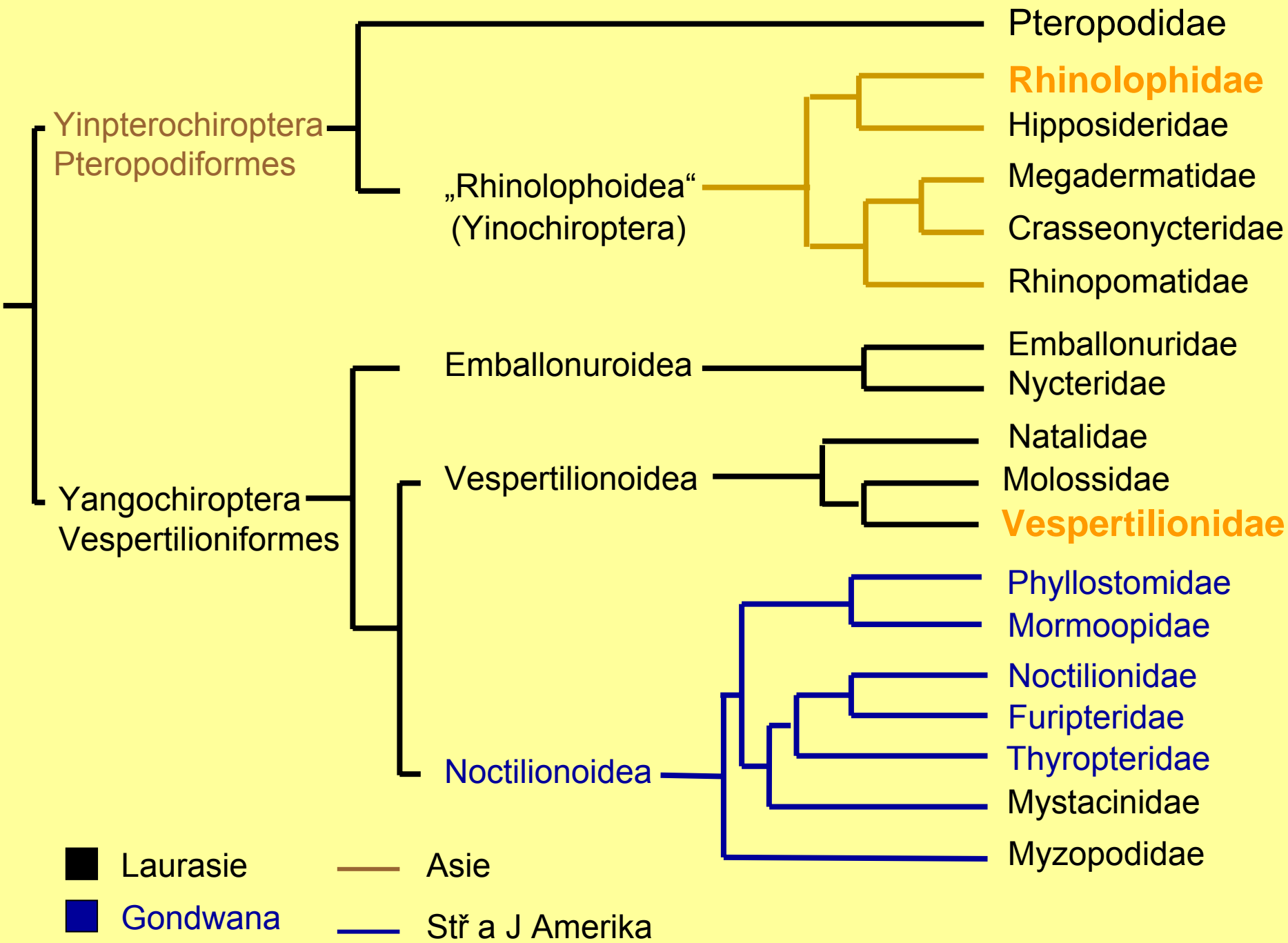
LTp=HF - délka tlapy

LA - výška boltce

LT - výška tragu

Rhinolophidae

Vespertilionidae

ANO

výrůstky na čenichu

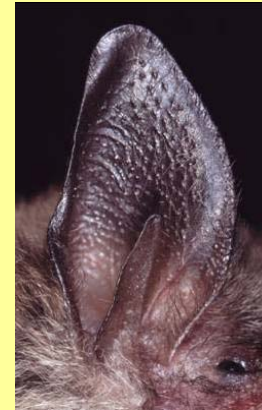
NE

NE

boltec s tragem

ANO

1 rod - *Rhinolophus* - vrápenec

Rhinolophus

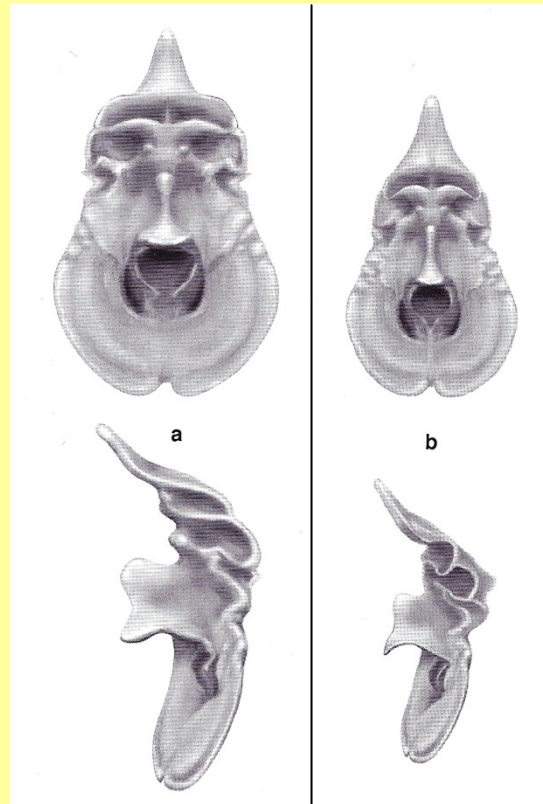
R. ferrumequinum

LA+ > 54 mm

R. hipposideros

LA+ < 43 mm

vrápenec malý - *Rhinolophus hipposideros*

Vespertilionidae

Plecotini

Vespertilionini

boltce na čele spojeny kožní řasou,
vzájemně se v napřímeném stavu
dotýkají

boltce na čele nejsou spojeny kožní řasou
vzájemně se v napřímeném stavu
nedotýkají

Plecotini

Plecotus

boltce dlouhé
nad 3 cm

Barbastella

boltce krátké
pod 3 cm

Plecotus

palec nad 6mm, tlapka nad 8 mm s dlouhými chlupy, srst na hřbetě hnědavá

dlouhé boltce na čele spojené

palec pod 6mm, tlapka pod 8 mm s krátkými chlupy, srst na hřbetě šedavá tragus pigmentovaný

tragus nepigmentovaný
břicho žlutavě šedobílé

tragus pigmentovaný
břicho nápadně bílé

Plecotus austriacus

Plecotus auritus

Plecotus macrobullaris

netopýr ušatý
Plecotus auritus

netopýr dlouhouchý
Plecotus austriacus

www.naturfoto.cz

© Miloš Anděra

netopýr černý - *Barbastella barbastellus*

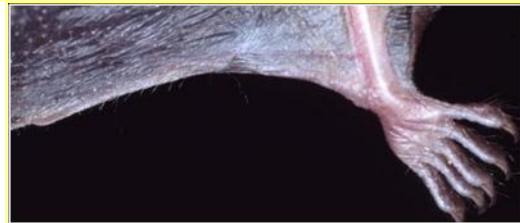
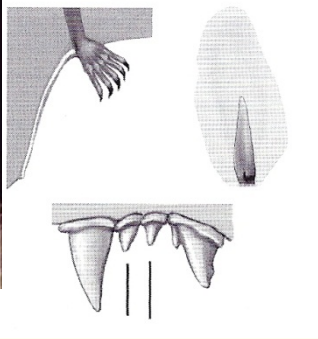
NABU/K. Bogon

Vespertilionini

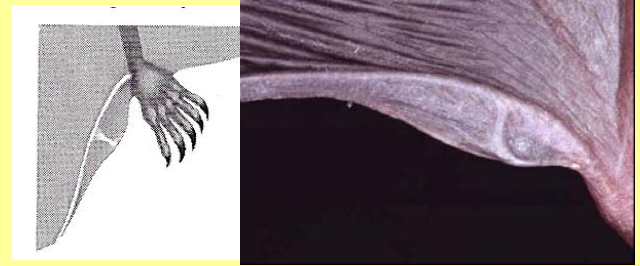
Myotis

ostruha bez epiblemy, tragus přímý,
2 malé premoláry mezi C a P⁴

ostatní

ostruha s epiblemou

tragus rohlíkovitě prohnutý

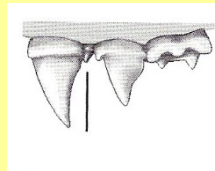
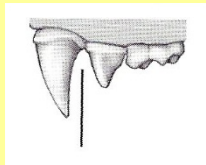
Nyctalus, Vespertilio

tragus hřibovitý
mezi C a P⁴
0 nebo 1 malý premolár

Eptesicus

LA_t > 37 mm

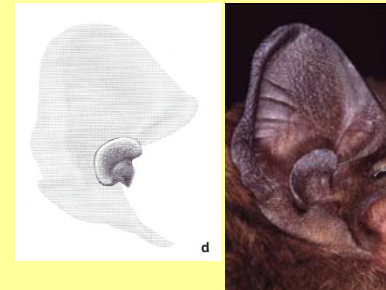
mezi C a P⁴ chybí malé premoláry
epiblema bez přepážky

Pipistrellus, Hypsugo

LA_t < 37 mm

mezi C a P⁴ 0 nebo 1 malý
premolár, epiblema většinou s
kostěnou přepážkou

Nyctalus, Vespertilio

Nyctalus

Vespertilio

srst na hřbetě

hnědá nebo rezavá

černá se
stříbřitými
špičkami chlupů

srst na břiše

o něco světlejší
než na hřbetě

kontrastně bílá

obličej a boltce

nejsou černé

černé

vnější okraj boltce dole s masitým záhybem

nedosahujícím k
ústnímu koutku

dosahujícím k
ústnímu koutku,
vytváří

„kapsičku“

0 malý P

samice 2 páry prsních
bradavek

1 malý P³

Pipistrellus, Hypsugo

Pipistrellus

Hypsugo

epiblema

široká s kostěnou
přepážkou

úzká bez přepážky

volný konec ocasu

přesahuje blánu
max. o 1-2 mm

přesahuje blánu
o 4-5 mm

zbarvení boltců, obličeje a blan

není černé

černé

srst na bříše

není bílá

kontrastně bílá

mezi C a P4

O n. 1 malý P³

malý P³ chybí

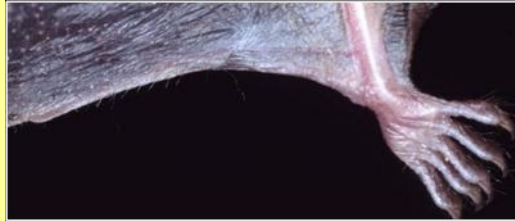
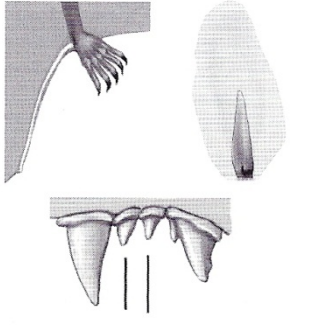

Vespertilionini

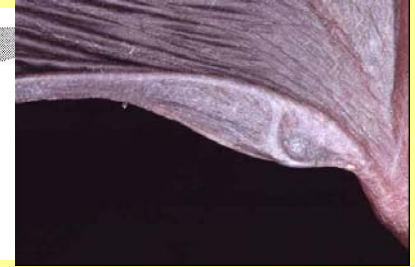
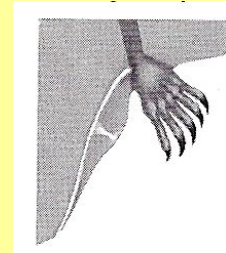
Myotis

ostruha bez epiblemy, tragus přímý,
2 malé premoláry mezi C a P⁴

ostatní

ostruha s epiblemou

Myotis

velké druhy

LA+ > 50 mm

M. myotis

M. blythii (*M. oxygnathus*)

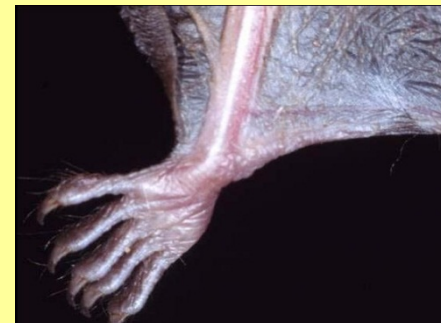
malé druhy

LA+ < 50 mm

plagiopatagium

A

k patnímu kloubu
tlapka volná

B

k bázi 1. prstu

netopýr velký - *Myotis myotis*

A
tlapka volná

LAt > 42 mm

M. dasycneme

LAt < 42 mm

M. daubentonii

netopýr vodní - *Myotis daubentonii*

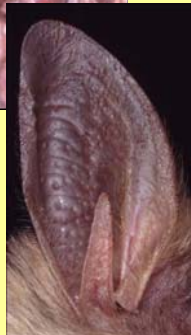
netopýr pobřežní - *M. dasycneme*

B
tlapka není volná

LA > 23 mm
dlouhé boltce

M. bechsteinii

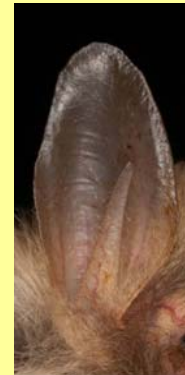
LA < 23 mm

dlouhá esovitě prohnutá
ostruha, okraj uropatagia
lemován tuhými chlupy

M. nattereri

ostruha není esovitě prohnutá,
okraj uropatagia není obrvený

netopýr velkouchý - *M. bechsteinii*

netopýr řasnatý - *M. nattereri*

ostruha není esovitě prohnutá,
okraj uropatagia není obrvený

ve 2/3 výšky boltce
v úrovni hrotu tragu
LAT > 37 mm

M. emarginatus

ostrý zářez na vnějším
okraji boltce

ve 1/3 výšky boltce
nedosahuje hrotu tragu
LAT < 36 mm

M. mystacinus komplex

netopýr brvitý - *Myotis emarginatus*

NABU/K. Bogon

© Miloš Anděra

www.naturfoto.cz

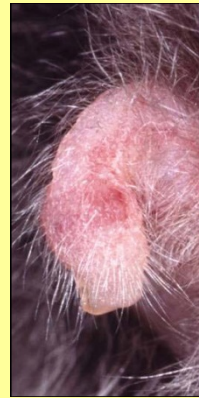
M. mystacinus komplex

M. mystacinus

LA† = 32,0-36,0 mm
Tib = 14,6 - 16,8 mm

M. brandtii

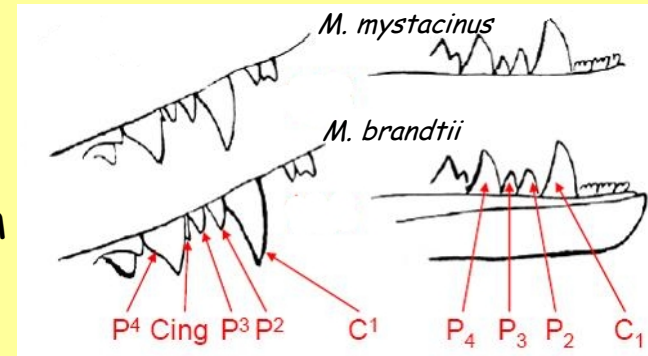

LA† = 33,0-38,2 mm
Tib > 15,3 mm
paraconulus

M. alcathoe

LA† = 30,5-32 mm
Tib < 14,8 mm

netopýr vousatý - *Myotis mystacinus*

netopýr Alkathoe
- *Myotis alcathoe*

Reproduction interdite ©

GMN

netopýr Brandtův
- *Myotis brandtii*

Eptesicus

rohlíkovitý tragus, volný konec ocasu nad 3 mm, epiblema bez přepážky

LA_t > 48 mm
srst na hřbetě hnědá

Eptesicus serotinus

LA_t 37-44 mm
srst na hřbetě tmavá
se zlatavým nádechem

Eptesicus nilssonii

netopýr severní - *Eptesicus nilssonii*

netopýr večerní - *Eptesicus serotinus*

netopýr pestrý - *Vespertilio murinus*

Nyctalus

hřibovitý tragus, masitý záhyb naspodu boltce

LA† > 63 mm

jednobarevné chlupy
srst rezavá

Nyctalus lasiopterus

LA† 47 - 59 mm

Nyctalus noctula

LA† < 47 mm

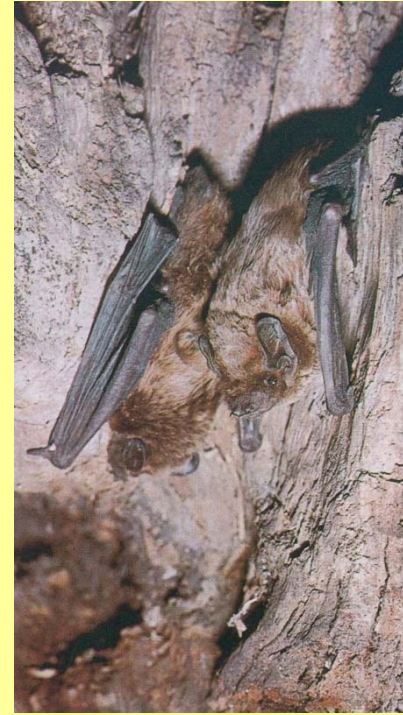
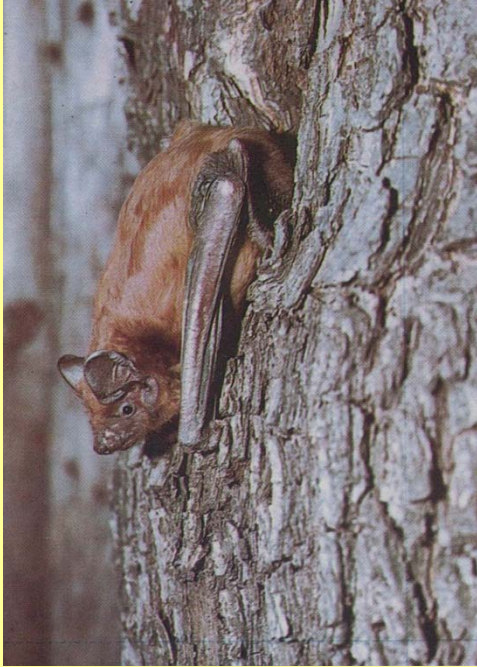
dvoubarevné chlupy, dole tmavší
srst hnědá

Nyctalus leisleri

netopýr stromový - *Nyctalus leisleri*

netopýr obrovský - *Nyctalus lasiopterus*

netopýr rezavý - *Nyctalus noctula*

(c) В. П. Вехник

Pipistrellus

malé druhy s epiblemou s kostěnou přepážkou

dvouhrotý I¹, P³ vyvinut

velký jednohrotý I¹, malý I², P³ chybí
zadní okraj plagiopatagia
se souvislým 2mm širokým bílým lemem

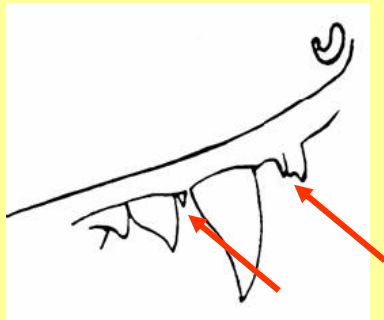
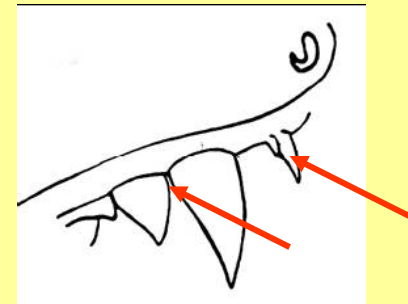
V. < 43 mm, LA + < 33 mm
palec < šířka zápěstí

V. > 43 mm, LA + > 33 mm
palec = šířka zápěstí

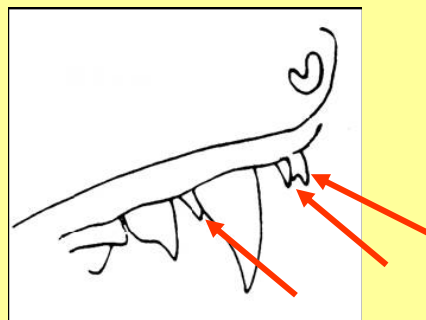
Pipistrellus kuhlii

Pipistrellus pipistrellus s.l.

Pipistrellus nathusii

I² = I¹, P³ malý, bez
mezer mezi I₂-I₃-C

I² > I¹, P³ velký, mezery
mezi I₂-I₃-C

netopýr jižní - *Pipistrellus kuhlii*

netopýr parkový - *Pipistrellus nathusii*

Pipistrellus pipistrellus s.l.

Pipistrellus pipistrellus

Hlava

Pipistrellus pygmaeus

-

mediánní val mezi nozdrami

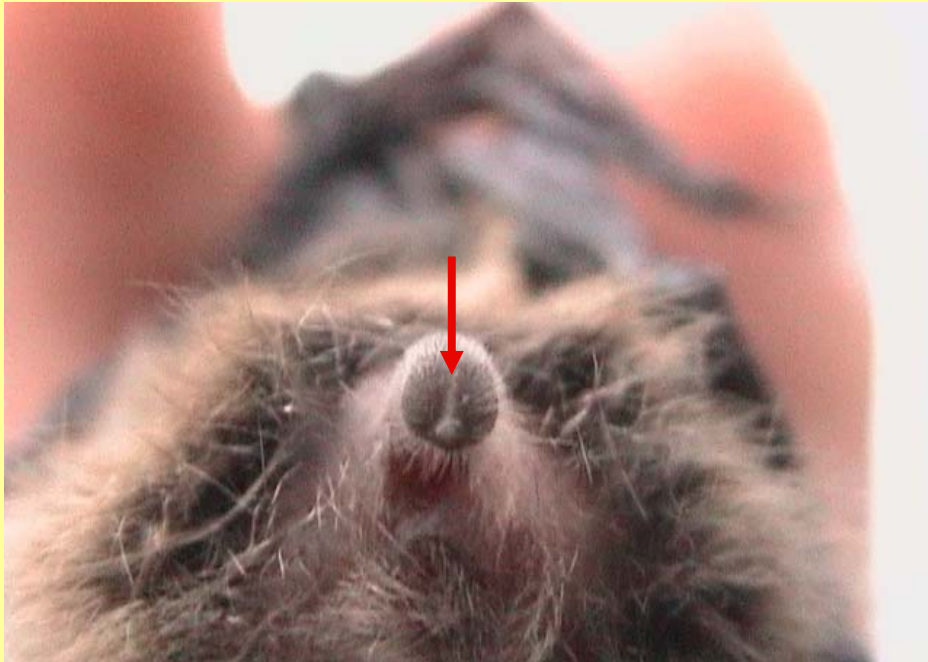
+

Pipistrellus pipistrellus

Pipistrellus pygmaeus

Penis

+ mediánní světlý proužek na glans penis -

Pipistrellus pipistrellus

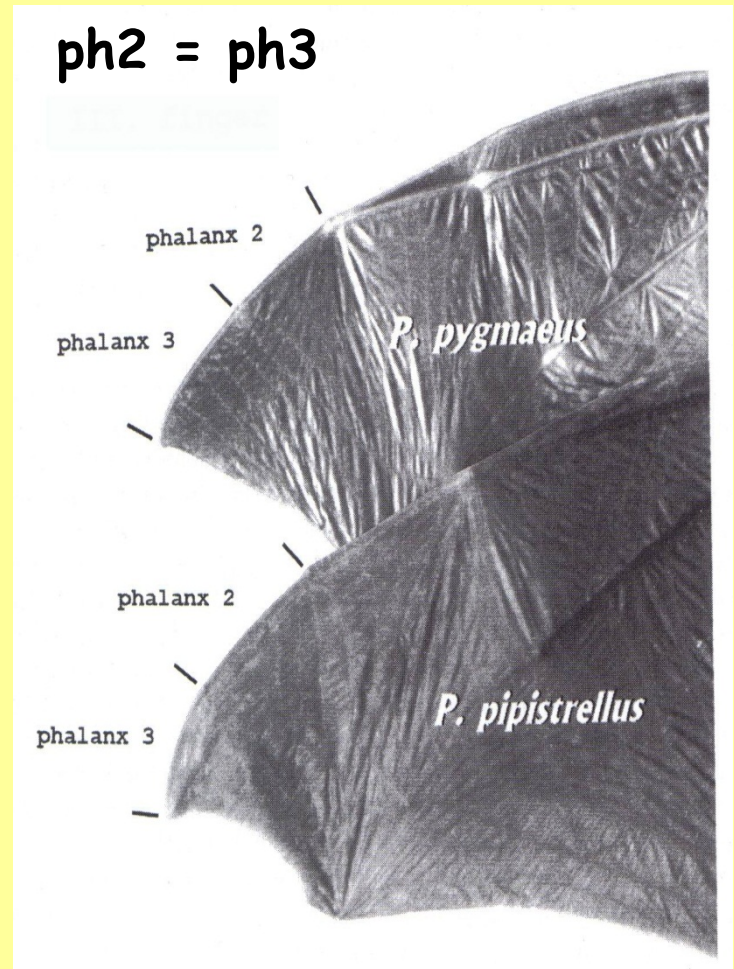
Pipistrellus pygmaeus

III. prst - článek 2 : článek 3

ph2:ph3=1:1

ph2 = ph3

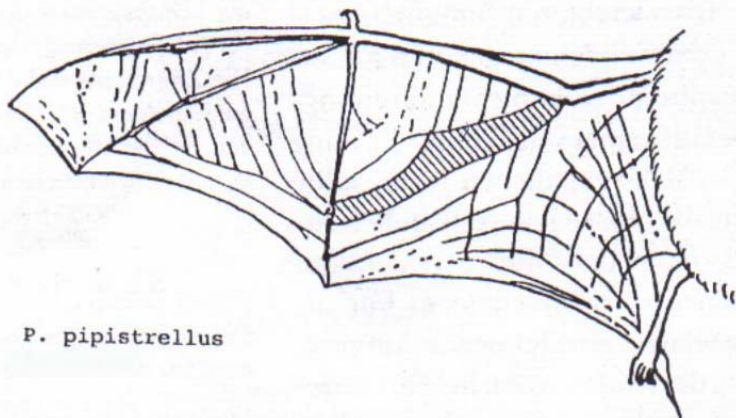
ph2:ph3=3:2

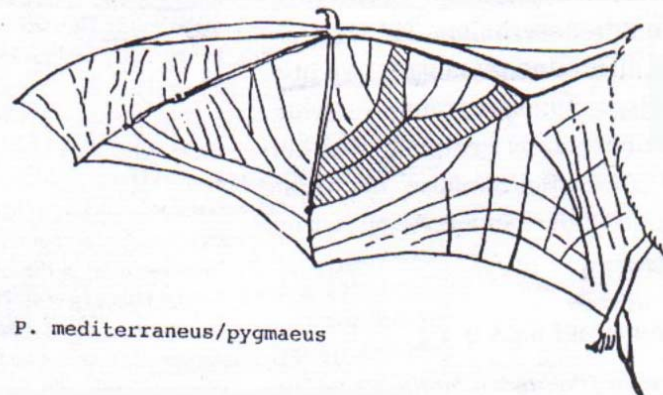
Pipistrellus pipistrellus

Pipistrellus pygmaeus

žilnatina křídelní blány

P. pipistrellus

P. mediterraneus/pygmaeus

netopýr hvízdavý - *Pipistrellus pipistrellus*

netopýr nejmenší - *Pipistrellus pygmaeus*

netopýr Saviův - *Hypsugo savii*

